

"برج آزادی تهران: بهره گیری از فرصت ها برای حیات‌بخشی اجتماعی فضاهای پیاده"

ناصر براتی^۱، حسین ساعدي^۲، سعیده تیموری گرده^{*۳}

۱. دکتری شهرسازی، عضو هیئت علمی گروه شهرسازی دانشکده معماری شهرسازی
دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره) - قزوین، (Naser_barati2006@yahoo.com)

۲. کارشناس ارشد معماری، دانشکده شهرسازی دانشگاه بین المللی امام
Хмینи (ره) - قزوین، (amirhossein_si@yahoo.com)

۳. کارشناس ارشد معماری منظر، دانشکده شهرسازی دانشگاه بین المللی
امام خمینی (ره) - قزوین، (sahar.teimouri@gmail.com)

چکیده

میدان آزادی در حکم یکی از میادین کلیدی شهر تهران به مثابه دروازه ورود به شهر و در نگاهی جزءی، برج آزادی به عنوان مولفه‌ی اصلی این میدان همچون نماد و نشانه‌ای پررنگ در یاد و خاطرات مردم از شهر تهران، قابلیت فوق العاده‌ای در تأثیرگذاری بر فضاهای پیرامونی خود و زندگی بخشیدن به حیات‌بی رمق جاری در این فضا دارد. مگر نه اینکه میدان عموماً در شهرهای ایرانی، جایگاهی برای اجتماع مردم شهر و حومه، تبادلات اقتصادی و گهگاه نیز برگزاری مراسم و تفریحات جمعی، رژه سپاهیان، آگاهی رسانی و ... بوده است؟ پس چرا میدانی همچون آزادی با دارا بودن مولفه‌های مثبتی نظیر: وسعت، شاخص و پرکاربر بودن و توان بالقوه‌ی تبدیل شدن به یک فضای شهری زنده و پویا که حیات پیاده در آن دارای معنا باشد، به فضایی وسیع، ترسناک و غریب با شهرondان بدل شده و حرکت تنها وجه غالب آن است؟

در واقع این مقاله در پی آن است که با بررسی برج آزادی به عنوان یک اثر هنری و نماد شهری، که متأسفانه به دلیل بی‌توجهی در طراحی و ساماندهی فضاهای پیرامونی خود، مورد بی‌مهری قرار گرفته و با بهره گیری از پتانسیل‌های بالقوه آن، موجبات خلق فضاهای مطلوب و سرزنشی و بازگرداندن زندگی پیاده در محوطه داخلی و پیرامونی آن را به بطن زندگی شهری فراهم آورده.

پژوهش حاضر سعی بر آن دارد تا با انجام مطالعات کتابخانه‌ای و دستیابی به ادبیات موضوع تحقیق، سپس با بهره گیری از مطالعه موردی و مصاحبه و جمع آوری اطلاعات در میدان آزادی، برای رسیدن به هدف مقاله گام بردارد. در این راستا بصورت خلاصه می‌توان نتیجه مقاله پیش رو را چنین بیان نمود که بررسی‌های تئوریک در باب ویژگی‌های مجموعه آزادی از یک سو و استخراج داده‌های حاصل از پرسش‌نامه‌ها در باب این عنصر شهری حاکی از این حقیقت است که این مجموعه از دیدگاه تخصصی دارای مؤلفه‌های مثبت لازم و کافی برای تبدیل شدن به یک فضای زنده شهری می‌باشد و چنین نگاه مثبتی در میان مردم نیز نسبت به این مجموعه، با وجود تمامی مشکلات پیرامونی آن و حتی قطع شدن دراز مدت ارتباط مردم با آن وجود دارد اما به دلیل سازماندهی نامناسب فضا و عناصر و امکانات و عدم مدیریت صحیح شهری و اطلاع رسانی همگانی، با ویژگی‌هایی در اطراف این مجموعه مواجه می‌شوند که آنها را از برقراری